

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Osrednje zveze gostilničarskih zadrug na Slovenskem“.

List izhaja 20. vsakega meseca.

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena inseratom: 1/4 strani D 5.— vključno davek.

Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnevom se uredništvo zaključ.

Štev. 9.

V Ljubljani, 20. septembra 1925.

Leto XII.

Pravilnik

o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami.*

(Predpisan na podstavi zakonske pooblastitve v tar. post. 61 in 63. taksne tarife zakona o taksah po ministru za notranje posle sporazumno z ministrom za finance.)

I.

Obči predpisi.

Člen 1.

1. Gostilna (mehana, svratište, gostiona) je obratovalnica, v kateri se daje, kot stalen poklic, za odškodnino: stanovanje s postrežbo, hrana ter se prodajajo alkoholne in brezalkoholne pijače.

2. Hotel je obratovalnica z opremljenimi sobami, v kateri se daje, kot stalen poklic, za odškodnino:

a) samo stanovanje s postrežbo;

b) hotel je lahko združen s kavarno ali z restavracijo.

3. Han je obratovalnica, v kateri je moči dobivati v obliki stalnega poklica, za odškodnino:

a) prenočišče, hrano in brezalkoholne pijače; poleg tega prostor za nastanjanje zaprege;

b) ali poleg tega še alkoholne pijače.

4. Kavarna (krčma, birtija, kafana) je obratovalnica, v kateri se, kot stalen poklic, prodajajo za odškodnino:

a) alkoholne in brezalkoholne pijače;

b) ali samo brezalkoholne pijače.

V teh obratovalnicah se smejo prodajati razen pijač tudi razne jedi, vendar pa nikakor kot kosilo ali večerja.

5. Restavracija (pivnica) je obratovalnica, v kateri se daje, kot stalen poklic, za odškodnino: hrana, alkoholne in brezalkoholne pijače.

6. V spredaj imenovanih obratovalnicah se smejo igrati dovoljene igre (kvarte, domine).

7. Vse te obratovalnice so javni lokali.

Člen 2.

Vsaka teh obratovalnic se deli na tri razrede — vrste (tar. post. 60. taksne tarife zakona o taksah).

Člen 3.

Kabareti, orfeji, bari, varieteti, café-chantants (5. pripomba k tar. post. 99. a taksne tarife zakona o taksah) so razne oblike, v katerih se vrši kavarniški ali restavracijski obrt.

Člen 4.

1. Penzija je obratovalnica, v kateri se daje za odškodnino stanovanje in hrana samo penzionarjem — osebam, naročenim (aboniranim) za izvesten daljši čas (n. pr. za mesec dni ali krajši ali daljši časovni rok.) V penziju se sme prodajati samo hrana brez alkoholnih pijač. Penzija ne služi niti prehajajočim gostom niti komu drugemu razen penzionarjem.

2. V penziju se sme jemati tudi samo hrana brez stanovanja, toda zopet na navedeni način.

3. V teh mejah obratovanja penziju ni treba krajevne pravice. Če penzija prekorači postavljene meje, t. j. če prodaja alkoholne pijače, veljajo zanj povsem dotične odredbe tega pravilnika.

Člen 5.

1. Sanatoriji, ki sprejemajo izključno bolnike, t. j. ki imajo čisto značaj bolnice, ne spadajo pod odredbe tega pravilnika, če se daje v njih bolnikom alkoholne pijače po zdravniškem predpisu.

2. Vsi ostali sanatoriji, ki nimajo takega značaja, nego se nazivljejo s tem imenom samo zato, ker so v letovišču ali klimatskem kraju ali kopališču, a imajo značaj penziona, spadajo pod odredbe tega pravilnika, če se daje v njih alkoholne pijače.

Člen 6.

Ljudske kuhinje, aščinice (izkuhe) in njim podobne obratovalnice ne spadajo pod odredbe tega pravilnika, če ne prodajajo alkoholnih pijač.

Člen 7.

V dvomljivih primerih, ali spada obratovalnica pod predpise tega pravilnika, kakor tudi v katero vrsto iz člena 1. tega pravilnika odloča oblastvo, pristojno za podeljevanje krajevnih pravic.

II.

Krajevna pravica.

Člen 8.

1. Gostilna, hotel (če je združen s kavarno ali restavracijo), han iz člena 1., točke 3.) pod b), kavarna iz člena 1., točke 4.) pod a), tega pravilnika, restavracija smejo obratovati samo na onem posestvu, za katero je po zakonski poti pridobljena pravica, da smejo na njem obstajati zgradbe za te obrte. Tako pridobljena pravica se zove krajevna gostilniška (mehanska) ali kavarniška pra-

* «Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 30. julija 1925., št. 171 (XXXIV. — 1925.)

vica, za katero se plačuje taksa iz tarifne postavke 61. taksne tarife zakona o taksah.

2. S to pravico se smejo voditi obratovalnice iz člena 1. tega pravilnika.

3. Hoteli iz člena 1., točke 2.) pod a), hani iz člena 1., točke 3.) pod a), kavarne iz člena 1., točke 4.) pod b), tega pravilnika, se smejo obratovati tudi brez krajevne pravice.

Člen 9.

Krajevna pravica je:

a) vezana pravica, za kraj, za katerega je pridobljena, ter ne preneha s spremeno lastnikovo;

b) nedeljiva pravica, kolikor se naša na zgradbo in kraj.

Člen 10.

Krajevna pravica, pridobljena za eno vrsto obratovalnic, omenjenih v členu 8. tega pravilnika, služi samo za izvrševanje dotične vrste obrta.

Člen 11.

1. Kdor dobi krajevno pravico, ne pridobi s tem pravice, izvrševati na tem kraju ustrezni obrt v katerikoli zgradbi, nego samo v zgradbi, predpisno postavljeni po pristojno odobrenem načrtu.

2. Izvzema se samo primer, če se komu iz posebno utemeljenih razlogov na njegovo prošnjo izrečno dovoli, da sme v nepredpisani zgradbi za izvesten čas izvrševati enega izmed omenjenih obrtov. V tem dovolilu se mora točno označiti rok, do katerega se mu dovoljuje obratovanje v taki nepredpisani zgradbi; toda ta rok ne sme biti daljši nego poldrugo leto ter se ne more podaljšati.

Člen 12.

Kraj za postavitev zgradb zaradi opravljanja enega izmed omenjenih obrtov mora ustrezati temle pogojem:

a) Oddaljen mora biti od šole, cerkve in bolnice najmanj 120 metrov. To ne velja za mesta, trge in kraje strnjenegega tipa.

b) Biti ne sme v ulici, v kateri je prepovedano, postavljati take zgradbe.

c) Da se sme na tem kraju glede na policijske ali sanitetne predpise dovoliti taka obratovalnica in da ne bo služila za ogrožanje morale, javne varnosti ali za proizvodnjo izgrediv ali škodovala državnim interesom ali služila kot kraj, pripraven za tihotapstvo

č) Ta kraj mora biti vobče po vseh okolnostih primeren za to vrsto obrtov.

Člen 13.

Krajevne pravice se podeljujejo brez omejitve po številu (1. pripomba k tar. post. 61. taksne tarife zakona o taksah).

Člen 14.

Krajevne kavarniške pravice se ne smejo podeljevati za sela, ki nimajo nad 8000 prebivalcev, razen za ona sela, v katerih so kopališča, letovišča ali klimatski kraji, samo če so ta uradoma priznana za taka.

Člen 15.

Za vrtove, napravljene ob zgradbi na kraju, za katerega se je dobila krajevna pravica, ni treba dobiti nikakršnih novih dovolil in tudi ni treba plačevati zanje novih taks.

Člen 16.

Krajevne pravice ni treba:

a) začasne gostilne v Srbiji in Črni gori (tar. post. 67. taksne tarife zakona o taksah).

b) Za kraje — zgradbe, če so last države.

c) Za kraje, kjer se prodajajo samo brezalkoholne pijače, kakor: kava, čaj in drugo (n. pr. zdravilnice itd.).

č) Onim, ki točijo v svojem stanovanju vino lastnega pridelka in z lastnega zemljišča, po členu 45., točki b), tega pravilnika, in sicer v krajinah, kjer je bilo to doslej z zakonom dovoljeno.

d) Za častniške dome zaključene društvene lokale (klube, kazine, čitalnice, kočje in hiše planinskih društev, ki stoje na višinah, vagonске restavracije na potniških ladjah, ilidže (kopališča ob vodah), sezonske restavracije začasno postavljene pri kopališčih ob vodah, morju (plaže).

e) Za obratovalnice, kjer se točijo alkoholne pijače samo na debelo. Za točneje pijač na debelo se smatra prodajanje vina nad 50 litrov, piva najmanj 25 litrov špirta in vseh vrst žganja nad 100 litrov, a ostalih in neoslajenih pijač kakor tudi sadnih žganj, dobljenih z destilacijo, najmanj 25 litrov.

f) Za hotele iz člena 1., točke 2.), odstavka a); za hane iz člena 1., točke 3.) pod a); za one obratovalnice iz člena 1., točke 4.) pod b) (v katerih se prodajajo brezalkoholne pijače) tega pravilnika.

g) Za obratovalnice iz člena 59. (barake, vrtovi itd.) in iz člena 82. (okrepčevalnice, prodajalnice užijskih proizvodov itd.) tega pravilnika.

III.

Zgradbe.

Člen 17.

Poleg krajevne pravice za polnoveljavno izvrševanje kateregakoli zgoraj imenovanih obrtov je treba tudi predpisane zgradbe.

Člen 18.

Zgradbe za opravljanje naštetih obrtov morajo ustrezati temle pogojem:

a) Biti morajo sezidane po pregledanem in pristojno odobrenem načrtu.

b) Z notranjo ureditvijo morajo popolnoma ustrezati namenjeni svrhi ter povsem izpolnjevati sanitetne in gradbene predpise.

c) Po vrsti obrta, razredu in odobrenem načrtu morajo imeti potrebno število prostorov.

č) Ustrezati morajo povsem ostalim pogojem (odobritve danega načrta in zakonskim naredbam).

d) Biti morajo primerne, da se more vršiti potrebno policijsko in finančno nadzorstvo. Ta poslednji pogoj se lahko, kakršne so pač razmere, tudi ne jemlje v poštev, če gre za postavljanje zgradb v hribovitih krajih za planince (turiste).

Člen 19.

Gostilne se dele na tri razrede.

Gostilna tretjega razreda mora imeti:

a) potrebne prostore za kavarno, jedilnico, kuhinjo (shrambo klet) in udobna stranišča, razen tega najmanj tri sobe za potnike;

b) vodnjak, pekarno, konjski hlev z oddelkom za spravljanje voz.

Kar je navedeno pod b), se sme — po razmerah in predloženih podatkih — s posebno odločbo izpustiti, če dokaže prosilec s potrdilom pristojnega občinskega oblastva, da je v dotičnem kraju zadosti gostiln s konjskimi hlevi in pekarnami, ali če je drugače dovolj možnosti za preskrbovanje potnikov s hrano in za spravljanje zaprege in voz.

Člen 20.

1. Gostilna tretjega razreda mora ustrezati še temle pogojem:

a) Sobe morajo biti dovolj prostorne, udobne, svetle z okni, ki dajo dovolj luči in zraka odzunaj, popolnoma suhe, popódate, z vrati, ki se dobro zapirajo in zaklepajo, opremljene z razsvetljavo, zvonci za strežništvo in s higijenskiimi pečmi.

b) Sobe morajo biti opremljene z vsemi potrebščinami za udobno prenočevanje.

c) Imeti morajo zadostno število udobnih stranišč po higijenskih in gradbenih predpisih in združenih z zgradbo.

Gostilno tretjega razreda označuje zakonski minimum števila oddelkov in ureditve teh obratovalnic.

2. Gostilna drugega razreda razpolaga z večjim številom sob, boljše opremo v njih in z udobnejšo občo ureditvijo vsega obrata nego predhodni razred.

3. Gostilna prvega razreda tvori glede na zgradbo samo, na število oddelkov in sob, na njih opremo in občo ureditev svega obrata najboljšo ureditev teh obratovalnic.

4. Za bližnjo označbo teh obratovalnic služi to, da smejo imeti gostilne vobče po sobah več nego dve postelji, prenočišča pa dajati po posteljah. Cene, označene po sobah, se tičejo postelj.

5. Hoteli so, kar se tiče velikosti, obsega zgradbe, oddelkov, sob, ureditve, udobnosti, obratovalnice višje vrste nego gostilne.

6. Hoteli tretje vrste morajo imeti poleg potrebnih prostorov za obrt (če so združeni s kavarno ali restavracijo) najmanj deset sob z najpotrebnejšo opremo za spalnice.

7. Hoteli druge vrste morajo stati v vsem, kar je naštetu zgoraj, višje in bolje nego hoteli tretje vrste ter biti urejeni

bolje od njih. Ta vrsta hotelov mora imeti v hiši vsaj eno kopalnico.

8. Hoteli oddajajo gostu samo sobo, ne pa zgolj postelje. V sobi ne sme biti več postelj nego dve.

9. Hoteli druge vrste morejo biti samo oni, ki dajo najpopolnejšo udobnost z zgradbo, nje ureditvijo, oddelki (kakor n. pr. s stopniščem, vratarjevo sobo, pisarno za sprejemanje potnikov, salonom za zajtrk, za čitanje in pisanje, za biljard, z veliko dvorano za obedovanje, za konference itd.), s postrežništvom, sobami, njih opremljenostjo, hotelskim inventarjem, njega vzdrževanjem in čistoto, s hotelsko higijeno in s prehrano.

10. Hoteli prve vrste morajo ustrezati še temle pogojem:

a) Imeti morajo vsaj eno stanovanje, sestavljeno iz spalnice, salona in kopalnice (tik stanovanja).

b) Sobe smejo imeti kot stalno opremo samo po eno, največ po dve postelji.

c) Tudi v tej vrsti hotelov se oddajajo samo sobe, cenovnik v sobi pa označuje ceno sobe.

č) V vsakem nadstropju morajo imeti kopalnico.

11. Ne glede na velikost zgradbe, število prostorov in sob, smejo biti uvrščeni v prvo vrsto hoteli tudi z manjšim številom sob za stanovanje, samo če dajo z vso svojo ureditvijo, opremo, posodjem (hotelskim inventarjem), strežništvom, dekorativno stranjo in eleganco posetnikom najpopolnejšo udobnost.

12. Kavarniške restavracije se dele po svoji opredelitvi glede na zgradbo, njene oddelke za pivnico, dvorano za zajtrk, njih prostornost in ureditev, opremo posodje in strežništvo, kvaliteto in raznovrstnost materiala kot predmetov obratovanja, na tri vrste, tako da je tretja vrsta teh obratovalnic navadna obratovalnica z navadno ureditvijo, druga z boljšo prva pa z najboljšo ureditvijo, udobnostjo in opremljenostjo.

13. Glede zgradb za hane iz člena 1., točke 3. pod b) veljajo predpisi o gostilnah.

Člen 21.

I. Na onem delu zgradbe, ki je obrnjen proti ulici, se mora napraviti na lahko vidnem mestu napis o značaju in nazivu obratovalnice.

2. Z mednarodno udomačenimi nazivi za prvovrstne hotele in luksusne hotele se smejo nazivati samo hoteli prve vrste (n. pr. Excelsior, Palace, Bristol, Grand, Esplanade, Velika Britanija, Srpski kralj itd.).

3. Obrt se mora protokolirati skladno s predpisi zakona o radnjama ali obrtnimi predpisi zakonov poedinih krajin.

IV.

Pridobivanje krajevne pravice.

Člen 22.

Krajevne pravice podeljuje veliki župan, v Beogradu pa ministrstvo za notranje posle.

Člen 23.

Kdor hoče postaviti gostilno ali drugo zgradbo za obratovalnice iz člena 1., razen hotelskih obratovalnic iz člena 1., točke 2. pod a), hanov iz člena 1., točke 3. pod a), kavarn iz člena 1., točke 4. pod b), tega pravilnika, mora:

a) predložiti pismeno prošnjo, opremljeno s takso iz tar. post. 1. taksne tarife, velikemu županu, odnosno ministrstvu za notranje posle ter razložiti v njej, kakšno zgradbo, za kakšen obrt, v katerem kraju kakšne vrste — razreda — in na katerem posestvu hoče postaviti, kakor tudi s kakšnim nazivom;

b) točno opisati posestvo (lego velikost, meje in sosede — ali priložiti zemljiškoknjižni izpisek in položajni načrt — situacijski načrt);

c) predložiti ustrejni načrt zgradbe;

č) položiti v gotovini ustrejni znesek takse po tar. post. 61. taksne tarife;

d) predložiti potrdilo o plačanem davku.

Člen 24.

Ko veliki župan ali ministrstvo za notranje posle prejme prošnjo, postopa tako:

I. 1. Za sela in selske občine mora ugotoviti ali je v tem kraju potrebna obratovalnica, za katero se prosi dovolitev (4. pripomba k tar. post. 61. taksne tarife.). V ta namen zahteva po pristojnem srezkem poglavarju poročilo od predstavnika občinskega oblastva v kraju, v katerem se želi postaviti obratovalnica.

V krajih, kjer obstoje občinski odbori, oddado ti z občinskim predstojništvom o tem potrebno mnenje; kjer jih ni, predloži potrebno poročilo občinski organ, ki opravlja podobne dolžnosti.

2. Za kraje, ki niso sela in selske občine ter nimajo več nego 20.000 prebivalcev, se sme, če se spozna to za potrebno, zahtevati poročilo pristojnega občinskega oblastva o potrebi dotične obratovalnice.

3. V ostalih krajih se to poročilo ne zahteva.

II. Izposluje mnenje od pristojnega srezkega poglavarja o potrebi take obratovalnice v dotičnem kraju in o vseh ostalih okolnostih, ki utegnejo vplivati na rešitev vložene prošnje.

Glede letovišča se zahteva še mnenje od oddelka za tujski promet pri ministrstvu za trgovino in industrijo.

III. Po prejetih poročilih in mnenjih sme veliki župan ali ministrstvo za notranje posle:

a) prosilcu ali odkloniti zahtevo ali pa

b) ob prosilčevih stroških odrediti komisijo sestavljeno iz državnega inženjerja, zdravnika, upravnega uradnika in pristojnega srezkega upravnika finančne kontrole z nalogo na kraj, označen v prošnji, pregleda in odda svoje mnenje, ali ustreza ta kraj pogojem, predpisanim v členu 12. tega pravilnika.

Člen 25.

Predloženi gradbeni načrt pošlje veliki župan ali ministrstvo za notranje posle pristojnemu sanitetnemu in gradbenemu uradu v pregled in izjavo, ali popolnoma ustreza sanitetno-gradbenim predpisom.

Člen 26.

Če razvidi po dovršenem ogledu veliki župan ali ministrstvo za notranje posle, da ni za ugoditev prošnji nobenih osnovnih ovir, ugodi prošnji s formalno obrazloženo odločbo ter dovoli, da se sme v označenem kraju in na točno označenem posestvu postaviti zgradba za ustrezno obratovalnico.

Odločba ministrstva je izvršna.

Člen 27.

1. S svojo odločbo pošlje veliki župan dotičnemu občinskemu oblastvu, da jo objavi na zgradbi občinske pisarne.

2. Od dne te objave se sme vsak občan dotične občine zoper to odločbo v 15 dneh pritožiti na ministrstvo za notranje posle, ki oceni zakonitost in upravičenost izpodbijane odločbe. Odločba ministrstva je izvršna.¹⁰

Člen 28.

Če spozna veliki župan ali ministrstvo za notranje posle, da se prosilcu ne more dovoliti otvoritev dotične obratovalnice, mu mora izdati o tem formalno obrazloženo odločbo. Zoper odločbo velikega župana se sme prosilec po velikem županu pritožiti na ministrstvo za notranje posle v 15 dneh po prejemu odločbe. Ministrstvo mora oceniti zakonitost in upravičenost odločbe. Njegova odločba je v vsakem primeru izvršna.

Člen 29.

Po izvršnosti odločbe o podelitvi krajevne pravice se izda prosilcu potrdilo o pridobljeni krajevni pravici.

Člen 30.

1. Za krajevno pravico se plača taksa iz tar. post. 61. taksne tarife zakona o taksah.

2. Za kategoriziranje krajev iz točk a), b) in c) tar. post. 61. taksne tarife zakona o taksah je odločilen poslednji uradni popis prebivalstva.

Člen 31.

1. Potrdilo o pridobljeni krajevni pravici se pošlje pristojnemu oblastvu, da ga izroči na reverz prosilcu, ko se predhodno iz položene vsote (točka č) člena 23. tega pravilnika) nabavijo kolki, ki jih prilepi veliki župan ali ministrstvo za notranje posle na izdano potrdilo ter jih po predpisih uniči.

2. Reverz o izročitvi se vrne pristojnemu oblastvu.

3. O vsaki podeljeni krajevni pravici se obvesti generalna direkcija posrednih davkov.

Člen 32.

Ko se je ugodilo prošnji za podelitev krajevne pravice in postavitev zgradbe, se odpošlje ob prosilčevih stroških inženjer, da označi prosilcu po dobljenem načrtu kraj, kjer naj postavi zgradbo.

Člen 33.

1. Ko prosilec po dobljenem dovolilu dovrši zgradbo mora to naznaniti oblasti, ki je dalo dovolilo, ter ga naprositi, naj odredi komisijo za pregled zgradbe.

2. Po tej zahtevi in položeni dnevnic se odredi po poslednjem odstavku člena 24. tega pravilnika komisija, da ugotovi, ali se je zgradba postavila povsem po dovolilu in načrtu.

3. Zapisnik komisijskega pregleda pošlje komisija oblasti, ki je izdalo dovolilo, in to dovoli, če se je postavila zgradba popolnoma in povsem pravilno po načrtu, prosilcu načelno z naknadno odločbo, da s sme v tej zgradbi začeti obratovanje. Drugače pa se mu naloži z odločbo, da mora povsem postopati po komisijskem mnenju in po načrtu. Ali je prosilec povsem postopal po mnenju komisije, se ugotovi z naknadnim komisijskim pregledom.

4. Pred komisijskim pregledom in pred pristojno odobritvijo se v zgradbi ne sme začeti obratovanje. Nasprotno postopanje se smatra za neupravičen začetek obratovanja v zgradbi brez krajevne pravice ter se kaznuje.

Člen 34.

1. Če se hoče za zgoraj naštete obrte uporabiti zgradba, ki že stoji, a je bila postavljena za drug namen, se postopa prav tako po členu 23. tega pravilnika.

2. Nadaljnje postopanje je predpisano v členih od 24. do vštete 33. člena tega pravilnika.

Člen 35.

Vsaka prošnja, vložena po členih 23. in 34., se mora rešiti v treh mesecih.

Člen 36.

Seznamek podeljenih krajevnih pravic vodijo oblastva, ki dajo dovolila, kakor tudi krajevna policijska (politična) oblastva zaradi potrebne kontrole.

Člen 37.

1. Smatra se, da so krajevne pravice pridobljene:

a) za one kraje v krajinah izven Srbije in Črne gore, na katerih so obstajale zgradbe in v katerih se je opravljal kavarniški in mehanski obrt neprestano do dne 6. aprila 1920. Zanje se ne plača iznova taksa, če se je opravljal v njih do razglasitve teh predpisov tak obrt po dovolilu za ta kraj ali za to zgradbo, pristojno dobljenem od oblastev, ki so bila pristojna za podeljevanje teh dovolil do dne 6. aprila 1920.

b) Za one kraje v Južni Srbiji, na katerih so obstajale kavarne ali mehane pred letom 1912. ali med okupacijo od leta 1915. do leta 1918. in za katere so bile plačane predpisane takse do konca leta 1921., kakor tudi za one mehanske in kavarniške obrte, zatečene v krajih Južne Srbije, ki so pripadle naši kraljevini z neuillyjsko mirovno pogodbo, in za katere so bile plačane predpisane takse do konca leta 1921.

c) Za one kraje v Črni gori, ki so dobili po prejšnjih zakonskih predpisih pristojno dovolilo za opravljanje teh obrtov.

2. Za vse ostale zgradbe izven Srbije in Črne gore, kjer so začele točiti pijače kasneje nego dne 6. aprila 1920., se mora plačati taksa iz tar. post. 61. taksne tarife zakona o taksah, če ni že doslej plačana.

Člen 38.

1. Krajevna pravica se izgubi:

a) če oseba, ki je dobila krajevno pravico za eno izmed zgoraj naštetih obratovalnic, ne postavi zgradbe v dveh letih od dne, ko se ji je podelila pravica;

b) če se zgradba postavi, a se v enem letu v njej ne začne obratovanje;

c) če se obrt v obratovalnici prekine ter se ne nadaljuje v enem letu.

2. Izjeme so:

a) rekvizicija zgradbe po pristojnem oblastvu;

b) konkurzno postopanje;

c) popravilo ali ponovno postavljanje. Popravilo se mora izvršiti v roku, določenem v točki 1. pod c), ponovno postavljanje pa v roku iz točke 1. pod a) tega člena.

Člen 39.

1. Če ni kje v Srbiji in Črni gori nobene predpisane postavljene gostilniške obratovalnice s pridobljeno krajevno pravico, a bi bila taka obratovalnica potrebna zaradi potnikov, sme veliki župan dopustiti, ko se izpolni predpis člena 24. tega pravilnika tudi začasno izvrševanje gostilniškega obrta v zgradbi, najsi ta ni imela krajevne pravice in ne bi bila sezidana po predpisih (tar. post. 67. taksne tarife zakona o taksah).

2. Dopustitev začasnega izvrševanja gostilniškega obrta sme trajati najdlje do takrat, ko se otvori v dotičnem kraju stalna gostilna.

Člen 40.

1. Upravno oblastvo mora:

a) voditi seznamek vseh začasnih obratovalnic z označbo dne, od katerega je bilo obratovanje dovoljeno;

b) paziti na to, da polože lastniki obratovalnic začetkom vsakega leta, najkasneje pa do konca meseca januarja, takso, določeno po tar. post. 67. taksne tarife zakona o taksah.

2. Kdor ne plača te takse o pravem času, temu se obratovalnica kot neupravičena takoj zapre, kar izključi kazen po členu 52. zakona o taksah.

Člen 41.

Tudi glede restavracijskih ali kavarniških obratov, ki se izvršujejo v klubih, kazinah, čitalnicah, kočah — hišah planskih društev (ki se smatrajo za zaščitene lokale in ki niso vsakomur pristopni) in ki jim po členu 16. tega pravilnika ni treba imeti krajevne pravice, je potrebna prijava s takso iz tar. post. 95. taksne tarife in dovolilo velikega župana.

Člen 42.

1. Za premične restavracijsko-kavarniške obrte na parnikih, železnicah (restavracijski vagoni, ki tečejo na železnicah v mejah kraljevine) je treba dovolila pristojnega velikega župana za kraje, kjer ima sedež direkcija ali predstavnik direkcije parnikov ali restavracijskih vagonov. To dovolilo je potrebno za vsak parnik in restavracijski vagon.

2. Za dovolila iz tega in predhodnega člena se plačuje taksa iz tar. post. 5. taksne tarife zakona o taksah.

(Dalje v prihodnji številki.)

Refleksije.

V «Gostilničarju» se priobčuje novi pravilnik o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami, izdan po ministrstvu za notranje posle in ministrstvu za finance z dne 15. junija 1925. Dasi je to delo več ali manj le nekako na široko in dolgo razvaljana «vlečena potica» pravilnika k taksnemu zakonu, je vendar važno, da se ga razmnoži in priobči v znanje posameznikom, po največ pa je potrebno znanje istega združnim korporacijam in načelstvom, ki morajo dajati posameznikom navodila in pojasnila v znanje in ravnanje. Dokler ne dobimo pametnega in modernega obrtnega reda, se moramo držati povečini tega evangelija; ni pa pri tem opuščati še pri nas veljavnih obrtnih predpisov, ki odredjujejo v gostilniški obrti še marsikaj drugega, kakor pa ta od nestrokovnjakov zloženi pravilnik. V splošnem izgleda, da je podeljenje pravic gostilničarske obrti v pravem pomenu res koncesija, ali kakor bi se po naše reklo nekaka milostnim potom in pod posebno protekcijo podeljena dobrotljivost, vsled katere se sme izvrševatelje take obrti privijati na kakršnekoli načine, staviti mu najneznosnejše zahteve, katerih se absolutno ne sme braniti, pač pa mora akceptirati vse pogoje, ki so pri vsaki drugi obrti izključeni. To prepričanje boste zadobili, kadar prečitate člen 54. o predpisih pri obratovanju, kateri pravi, da oni, ki vodijo gostilnice, zapadene v členu 1. pravilnika, morajo tudi točno in pravilno pobirati državne in občinske takse po izdanih predpisih. Torej, da ne boš prepričan na to, ako si dosegel milost biti gostilničar, moraš tudi opravljati neprijetni posel državnega in občinskega «aintraibarja» neznosnih državnih in občinskih postranskih dajatev. O pravicah in zaščiti tvoje obrti pa ni niti najmanjšega govora nikjer, ker se hoče reči: kaj, še pritoževal se boš, ker smo ti izkazali tako milost, da smeš biti gostilničar. V prepričanju smo, da mora ta ideja koreniniti več ali manj pri vseh oblastvih, kajti naše organizacije ne dobijo na neštete pritožbe skoraj da nobenih rešitev, najmanj pa še ugodnih. Bliža se konec leta, sklepi o pobiranju raznih občinskih doklad in taks se bodo

zopet ponavljali in ponavljale se bodo tudi naše pritožbe in prošnje, naj vlada ne dovoljuje takega drenja ko je bilo do sedaj nad gostilničarsko obrtjo, nad prodajanjem živil in pijač, proti taksam na nočni obisk gostilen in kavarn, proti davščini na prenočišča, za zmanjšanje užitninskih doklad na državno trošarno pri pijačah, ki je osobito v Ljubljani naravnost oderuška. Konzum je vsled tega povsod skoro za polovico padel na škodo občin samih, še bolj pa težko davčno obremenjenih gostilen in kavaren.

Saj je vendar naravnost grozno, da mora gostilničar, kateri pretoči iz soda, v katerem gre vino že na malo, istega v steklenice, da se mu ne skvari in obdrži svojo dobroto, plačati za to občini Din 10 od steklenice. Na penino n. pr. pobira beogradska občina Din 5 na steklenico, v Ljubljani Din 40, na vino v sodih od hl Din 200, tako do bodo malone kmalu prekašale občinske doklade in trošarina kupno ceno. Na rum, konjak in oslajene pijače se pobira v Ljubljani Din 1500 od hl. To podražuje te reči tako horendno, da si jih ljudje kmalu za «arcnije» ne bodo mogli več kupovati. Država sama nam je naprtila računke listke, tako da se s to beračijo podraži sleherni v gostilni zavžita stvar skoraj za eno krono. K temu pa pride še bolj oduren pavšal teh računskih listkov. Naša finančna delegacija je zakon o taksah interpretirala prav po svoje in izdala naredbo, da se zamoremo gostilničarji iznebiti obveznosti oddaje računskih listov gostom, kojih račun ne presega Din 10 s tem, da se odkupijo s pavšalom. Ta pavšal seveda določa zopet po svoje davkarija, če ima gostilničar toliko takih gostov, ki mu jih predpisuje, ali pa če jih nima, glavna stvar je da davkarija čim več izmolze. Gostilničarji pa smo šli tej naredbi na limanice, ker nismo pomislili, da moramo ta pavšal plačevati iz svojega žepa, namesto, da bi ga plačali gostje.

Ker so pa gostilniški dohodki danes pri tej ogromni obremenitvi z raznimi davki in taksami tako minimalni, da jedva životarimo, storimo najbolje, da se te taksne «olajšave» znebimo in se vsi kot en mož odpovemo plačevanju pavšala, ter oddajamo računke listke prav vsakemu gostu. Ako ni države sram tega beraškega pobiranja, naj tudi nas ne bo. Saj smo pri vsakem računskem listku itak na zgubi za 2 pare, ker stane vsak listek v resnici 22 par, a zaračunati ga smemo le 20 par. Sicer so pa računski listki le šikaniranje gostov in gostilničarjev. Za državno blagajno bi bilo boljše, če bi magari trošarino povišala za 5 par, bi si s tem vsaj prihranila stroške za tiskanje in vezavo računskih listov, gosti in gostilničarji pa bi bili rešeni nad vse nadležne manipulacije. Potniki, izletniki, profesorji, juristi in mnogi verodostojni obiskovalci južnih krajev naše kraljevine v obče zatrjujejo da niso nikjer v nobenem mestu videli teh gostilničarskih listkov in jih tudi nikjer plače-

vali. Torej proč s temi tudi pri nas, pred vsem pa proč s pavšaliranjem. Nadalje tudi proč s pretiranimi občinskimi dokladi na užitninske proizvode, proč z nočnimi taksami, proč z davščino na prenočišča in z vsemi podobnimi zaprekami, ki pobijajo gostilničarsko obrt, podražujejo življenjske potrebščine prebivalstva, gostilničarstvo pa postavljajo pod omalovaževanje, kakor da bi isto ne plačevalo prav nobenih drugih državnih davščin v mnogo silnejši meri kot vsaka druga obrt. To naj se sklene na vsakem bodočem občnem zboru gostilničarjev in kavarnarjev vseh krajev.

Naredba ali ukaz, ki se ne izvršuje.

Kakor smo cenj. tovarišem v decemberski številki «Gostilničarja» lanskega leta sporočali, nas je Središnji Savez gostilničarskih udruženj Kraljevine SHS v Beogradu dne 3. decembra 1924 pismeno obvestil, da je leta obveščeno, da je prošnji Središnjega Saveza v ministrstvu nožanjih del za odpravo zabrane točenja žganih pijač od sobote večer od 18. ure do ponedeljka 11. ure ugodeno, ter piše nadalje, da je to rešenje ministrstvo dostavilo vsem policijskim oblastem, a mi vas obveščamo radi znanja v slučaju, da vam se i posle ovoga rešenje bude zabranjevalo točenje pijač. To vest smo seveda z veseljem naznanili tudi pismenim potom vsem zadrugam s prijetno nado, da je ta odredba resnično izdana vsem političnim oblastvom. Od več strani, posebno z Dolenjske, pa prihajajo pritožbe zadrug, da tamošnje nadzorstvene oblasti trdijo, da nimajo o tem nikakega naročila, marveč srezka poglavarstva zatrjujejo, da je ta prepoved še vedno veljavna. Urgirali smo zadevo že pri velikem županu, od koder pa tozadevno še ni čiste rešitve. Vsled tega smo se obrnili še enkrat na Središnji Savez, naj pri ministru zadevo urgira in doseže, da bodo ministri ali držali besedo, ali pa imeli vsaj toliko moči, da bodo podrejena oblastva njih ukaze upoštevale. O dospelih obvestilih bomo nemudoma vsa združena na načelstva pismeno obvestili.

Pozor.

V mestu Kovačica v Banatu z 8000 prebivalci, železniška postaja, srezko poglavarstvo, sodišče in druga oblastva z zelo mnogo inteligence, so samo dve večji gostilni, in sicer ena židovska in ena madžarska, kateri ste pod vsako kritiko. Želi se naših ljudi v tisti kraj, da bi kdo ustanovil vsaj eno dobro restavracijo, moderno, po naših vzorih in z dobro restavracijsko kuhinjo. Kdor ima vsaj 50,000 kapitala, mu je ondi garantiran lep dohodek pravijo da celo bogastvo zasigurano.

Pojasnila daje g. Aleksander V. Višnjevski, sudac (sodnik) v Kovačici, Banat. Eventualno se reflektantje tudi lahko obrnejo na našo Zvezo.

Zadružnim načelstvom.

Ljubljanska Gostilničarska zadruga je založila čitanko za obrtno-strokovne nadaljevalne šole. Knjigo, ki stane vezana 45 Din, je priporočalo ministrstvo obrti in trgovine ter je potrebna vsakemu gostilniškemu vajencu. Ker je po deželi mnogo vajeništva vpisanega pri zadrugah in ker brez strokovnega znanja danes nihče ne bo dobil pravic za gostilničarsko obrt je potrebno, da si tisti, ki ne bodo imeli prilike obiskovati redne gostilničarske šole v Ljubljani, nabavijo to knjigo in z njo izpopolnijo s čitanjem ondi zapopadenih nauk, svojo usposobljenost. — Zategadelj priporočamo vsem gostilničarskim zadrugam, da si nabavijo primerno število teh knjig za prodajo pri zadrugi vpisanim vajencem in vajenkam.

Pivovarniške zadeve.

Prejeli smo spodbudo, naj bi gostilničarstvo apeliralo na pivovarne, da bi te z ozirom na precejšnje padanje cen ječmena temu odgovarjajoče zopet enkrat primerno znižale cene pivu. Stavili smo vprašanje, zakaj konkurenca izven Slovenije, t. j. hrvatske pivovarne ne pokažejo tukaj nikake konkurence. Zatrđilo se nam je, da bi zagrebška pivovarna vsekako v tem pogledu šla z dobrim zgledom naprej ali vsaj kvalitativno vzdržavala prvenstvo ako bi se gostilničarstvo v Sloveniji, osobito na Kranjskem, številneje posluževalo zagrebške pivovarne. Ako pa tega ne bo, pa bo šla zagrebška pivovarna celo na opustitev svojih založništev v Sloveniji, ter prepustila polje tu krajevnim pivovarnam. Da je tedaj le od gostilničarstva samega odvisno, ako si hoče pridržati možnost konkurence vsaj v kvalitativnem oziru, da se številneje poslužuje te pivovarne, ker sicer bo na milost in nemilost izročeno že sklenjenemu kartelu.

Priobčujemo to poročilo; ker pa je znano, da je kartel že davno perfekten med vsemi pivovarnami, smatramo vsako borbenost za ali proti posamezni pivovarni za izganjanje belcebuba s hudičem!

80 komadov la hrastovih sodov

200—380 lit. v brezhibnem stanju deloma enkrat, deloma dvakrat rabljeni

se oddajo po zelo nizki ceni.

Vpraša in ogleda se lahko pri tvrdki

„ALKO“ veletrgovina žganja,
družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej.

Glavna zaloga rudninske vode

In veletrgovina špecerijskega blaga

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

nudi po najugodnejših cenah:

Rogaški Tempel vrelec, Styria in Donat vrelec, Radenski zdravilni vrelec
in razne druge domače in inozemske rudninske zdravilne vode.

Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno 1888.

Točna postrežba!

Priporočamo p. n. gg. gostilničarjem in kavarnarjem tvrdko

JOSIP PETELINC

Sy. Petra našip 7. **LJUBLJANA** Sy. Petra našip 7.

Najboljši šivalni stroji Gritzner v vseh opre mah in vsi sistemi, poduk šivanja in vezenja, krpanja (štopanja) perila brezplačno, istotam žlice za kavo, čaj, jedilno orodje, aluminijeve srebrne zajemalke, mlinčki za poper, svečniki, modno blago, toaletne potrebščine.

Nizka cena.

Pošilja po pošti.

Točna postrežba.

KAR NE VEŠ VPRAŠAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6—25.

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

Tovariši, inserirajte v našem listu!

Zaloga stekla, porcelana in svetilk
Fr. Kollmann
v Ljubljani

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic

Spodnja Siška šte. 256
priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.
Telefon št. 282.

Slivovko
tropinovec
rum
cognac-medicinal
razne fine likerje
:: ter vsakovrstno kolonijalno blago priporoča tvrdka ::

Gregorc & Verlič
Ljubljana, Cesta na Gorenjsko žel. 7.

ZALOGO VINA

izvrstnega, dolenskega, hrvatskega in banaškega priporoča tovarišem gostilničarjem

FRANC KURALT
gostilničar v Kranju.

Posredovalnica za službe
gostilničarske zadruga v Ljubljani
Gospodarska cesta šte. 16

posreduje brezplačno za vse službe liščoče

: v gostilničarskem obrtu :
Gospodarji iz Ljubljane plačajo 25 p,
z dežele 1 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

ZAMAŠKE

vseh vrst

od d a j a

Ljubljanska industrija
probkovih zamaškov

JELAČIN & KOMP.

LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
(Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živalska krma zelo priporočljive.

Dobra vina, domačo šunko, salame in kranjske klobase priporoča gostilna

Ivan Bricelj

v Štepanji vasi

Na Planirju.

Priporoča se najstarejša slovenska ple-skarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj Dunajska cesta 16

Delo solidno.

Cene zmerne.

Strokovna izvršitev gost. stolov in miz.

Raznovrstno rudninsko vodo

kakor:

Rogaški Tempel vrelec,

„ Styria vrelec,

„ Donati vrelec,

Radinski zdravilni vrelec,

Giesshübelsko slatino,

Karlovovarski Mlinski vrelec,

Gleichenberški Emin vrelec,

Franc Jožefovo grenko vodo,

Gubersko Srebernico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana.

Glavna zaloga rudninske vode in špece-rijska veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

1886

Ustanovljeno leta

1886

GARJE

srab, kraste, lišaje odstra-njuje pri človeku in živa-lih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

I. slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice Ltd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča :

sodavico, pokalice, naravni malnov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patentnih steklenicah: jagodovec, nektar, kri-stalno citronado, jabolčni biser.

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko za-logo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, hrvaških in štajerskih vinskih goric ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po pri-mernih cenah. Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

„Tribuna“ F. B. L.

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozičkov, dvo-koles in šivalnih strojev

Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Ceniki se pošiljajo franko!

Denite v juho in prikuhe krepčilo hrane

JUHAN

Juhan

imate

iz preprostih jedil izvr-

stno, zdravo in redilno hrano.

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in kavarna

Starl trg 21

se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele

na zajutrak.

SODE

vseh velikosti za vino, žga-nje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Na-dalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trno-vo, Kolezijska ulica števil. 18.

Z vsemi v špece-rijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Veleprazarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

**marčno
pivo**

ekспортni ležak

**temno Porter-
pivo**

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Opreme za hotele, gostilne, prenočišča, vile, kopališča, in sicer vse posteljno perilo kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šiyane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prtí, brisače itd. — Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre. — Vsakovrstno platneno in volneno tapetniško blago za prevleke divanov, stolov, kočij in omnibusov. — Platno za rolete in verande itd.

Črno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje. — Različno sukнено, volneno in svileno blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluze, predpasnike in domače obleke. — Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. — Razna podloga za damske in moške obleke itd. itd. — Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.

Perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najfinejega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluze iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glace rokavice za dame in gospode, ovratniki in kravate. Razne majce, sviterji, športno perilo, kopalne obleke itd.

Solidna in točna postrežba.